

ECAD5016C - Dyfnhau arfer BA2

Darllen a Llenyddiaeth Plant

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

Cyw

Cywoci - Darllen

Trosolwg y modwl

Dyddiad	Cynnwys
Dydd Mercher 22/4	Dysgu darllen – Datgloi'r geiriau, datgloi'r byd.
Dydd Gwener 24/4	Dyna chi dric ac adnoddau di-ri!
Dydd Llun 27/4	Darllen ac ADY
Dydd Mercher 29/4	Troi tudalen neu Sgrollo sgrin?
Dydd Gwener 1/5	Heriau darllen: Beth mae'r dystiolaeth yn ei ddweud?
Dydd Mercher 6/5	Llenyddiaeth wrth Wraidd Cwricwlwm

To read is one of life's greatest adventures

MANYLEB ASESU LEFEL 5

Enw'r myfyriwr:		Rhif Adnabod y myfyriwr:	
Rhaglen:	BA Addysg Cynradd gyda SAC		
Modwl:	Dyfnhau Arfer – Darllen a llenyddiaeth plant		
Cod y modwl:	ECAD5016C	Cyfraniad Asesiad Cyffredinol Modwl (%):	at y
Darlithydd:	Jayne Morgan	Gwiriwr Mewnol:	Menna Davies
Teitl yr Aseiniad:	CYFNODOLYN – cysylltu enghreifftiau o lenyddiaeth plant â fframweithiau damcaniaethol a phrofiad ymarferol.	Nifer o eiriau (neu'r cyfwerth):	1375 o eiriau
Dyddiad cyflwyno:	13.05.26 23:59	Dyddiad dychwelyd marciau dros dro ac adborth ysgrifenedig:	04.06.26 16:00
Dull cyflwyno:	Lle bo'n ymarferol ac yn bosibl, rhaid cyflwyno pob asesiad ysgrifenedig drwy Turnitin, oni nodir yn wahanol gan y Darlithydd. (PEIDIWCH â rhoi'r fanyleb asesu hon i mewn i Turnitin neu bydd yn cyfateb i lawer o bethau tebyg yng nghyflwyniadau myfyrwyr eraill.)		

MANYLEB ASESU LEFEL 5

Enw'r myfyriwr:		Rhif Adnabod y myfyriwr:	
Rhaglen:	BA Addysg ~~Gynradd~~ gyda Statws Athro Cymwysedig		
Modwl:	~~Dyfnhau Arfer : Darllen a Llenyddiaeth Plant~~		
Cod y modwl:	ECAD5016C	Cyfraniad Asesiad Cyffredinol Modwl (%):	at y 50%
Darlithydd:	Jayne Morgan	Gwiriwr Mewnol:	Menna Davies
Teitl yr Aseiniad:	CYFLWYNIAD – Trafodaeth feirniadol ar ddull ysgol gyfan o ymdrin â darllen a'r dulliau addysgol sy'n cefnogi defnydd effeithiol o lenyddiaeth plant.	Nifer o eiriau (neu'r cyfwerth):	<u>Cyflwyniad 10 munud</u>
Dyddiad cyflwyno:	13.05.26 23:59	Dyddiad dychwelyd marciau dros dro ac adborth ysgrifenedig:	04.06.26 16:00
Dull cyflwyno:	Lle bo'n ymarferol ac yn bosibl, rhaid cyflwyno pob asesiad ysgrifenedig drwy <u>Turnitin</u> , oni nodir yn wahanol gan y Darlithydd. (PEIDIWCH â rhoi'r fanyleb asesu hon i mewn i <u>Turnitin</u> neu bydd yn cyfateb i lawer o bethau tebyg yng nghyflwyniadau myfyrwyr eraill.)		

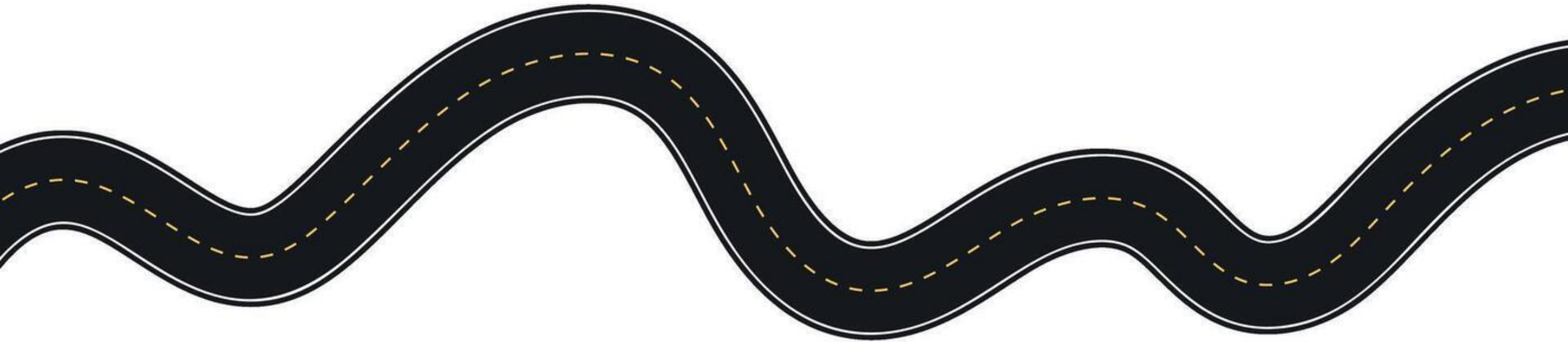
Ydy darllen yn bwysig?

<https://www.itv.com/news/2024-09-25/inside-the-reading-crisis-leaving-thousands-of-children-in-wales-unable-to-read>

Gwnewch nodyn o'r geiriau allweddol!

Beth yw taith y dysgwr i ddarllen?

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

Mae'r adran ieithoedd, llythrennedd a chyfathrebu o'r Cwricwlwm 2022 wedi ei rannu i bedwar rhan.

Datganiadau o'r Hyn sy'n Bwysig

1	2	3	4
Mae <u>ieithoedd</u> yn <u>ein cysylltu â'n gilydd</u>. 	Mae <u>deall ieithoedd</u> yn <u>allweddol i ddeall y byd o'n hamgylch</u>. 	Mae <u>mynegi ein hunain drwy ieithoedd</u> yn <u>allweddol i gyfathrebu</u>. 	Mae <u>llenyddiaeth</u> yn <u>tanio'r dychymyg ac yn ysbrydoli creadigrwydd</u>.

Ieithoedd, Llafar a Chyfathrebu

MAES DYSGU A PHROFIAD

Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu

Canllawiau i helpu ysgolion a lleoliadau i ddatblygu eu cwricwlwm eu hunain, gan alluogi dysgwyr i ddatblygu o ran y pedwar diben.

Cynnwys

1. Cyflwyniad
2. Datganiadau o'r hyn sy'n bwysig
3. Egwyddorion cynnydd
4. Disgrifiadau dysgu
5. Cynllunio eich cwricwlwm

Mae llenyddiaeth yn tanio'r dychymyg ac yn ysbrydoli creadigrwydd.

Mae [llenyddiaeth](#) yn ehangu gorwelion. Yn ei holl ffurfiau, gall ein hysbrydoli a'n cymell, gan ein helpu hefyd i ddysgu mwy am iaith a chyfathrebu.

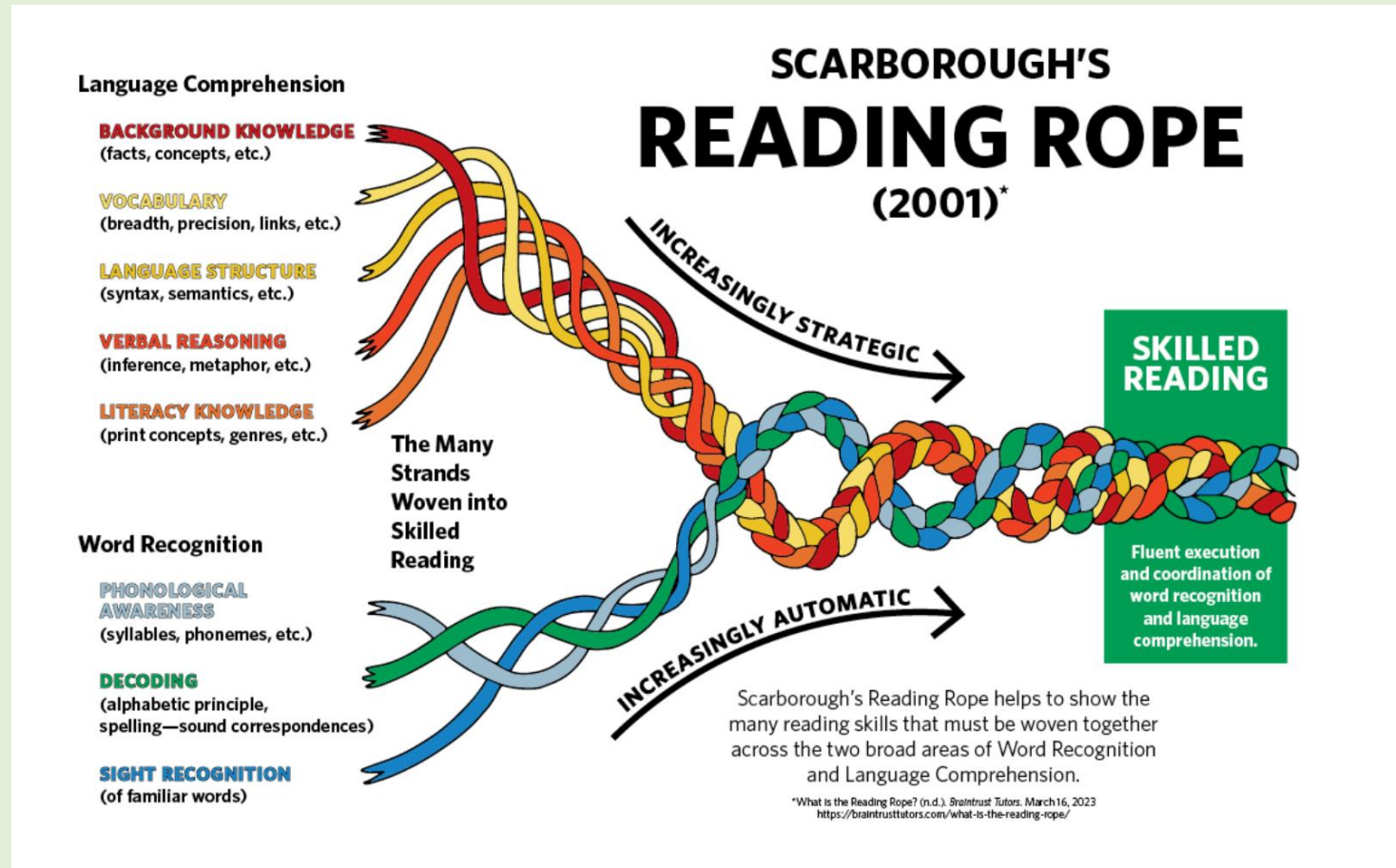
Bydd y Maes hwn yn cynnig profiadau llenyddol i ddysgwyr fydd yn ennyn eu diddordeb a'u dychymyg fel gwrandawyr, gwylwyr, darllenwyr, storïwyr a llenorion. Bydd y profiadau hyn yn eu cefnogi i werthfawrogi crefft llenorion a chrewyr yn ogystal â meithrin eu sgiliau creadigol eu hunain. Byddan nhw'n cael eu hannog i brofi ac ymateb i amrywiaeth o lenyddiaeth amrywiol sy'n cynnig mewnwelediad i ddiwylliant, pobl a hanes Cymru yn ogystal â'r byd ehangach. Trwy hyn, wrth i'w dealltwriaeth o'u credoau, diwylliannau a'u profiadau eu hunain a phobl eraill gynyddu, gall dysgwyr ddatblygu eu gallu i ddangos empathi. Yn ei dro, gall hyn gyfrannu at eu lles emosiynol a meddyliol. Gyda'i gilydd, nod y profiadau llenyddol hyn yw tanio dychymyg a chreadigrwydd dysgwyr a bod o gymorth i feithrin cariad gydol oes tuag at lenyddiaeth.

Darllen beth?

Mae llyenyddiaeth yn ehangu gorwelion. Yn ei holl ffurfiau, gall ein hysbrydoli a'u newid, ac i ymestyn eu diddordeb a'u brwdfrydedd am lenyddiaeth.

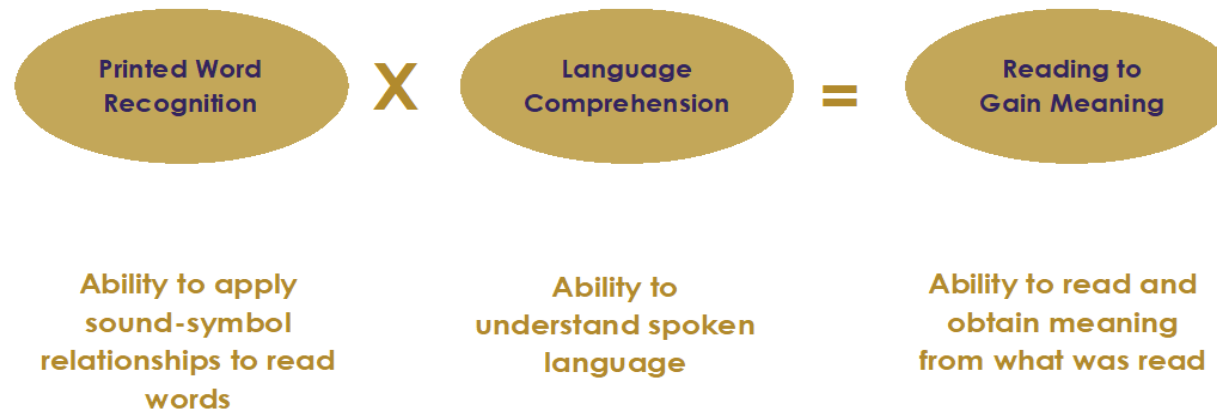
Bydd (Literature) testunau llafar, ysgrifenedig a gweledol sy'n deillio o'r dychymyg creadigol megis barddoniaeth, drama, gwaith ffuglen a ffeithiol o wahanol gyfnodau a diwylliannau. Dylai'r gwaith fod yn ddigon cyfoethog a sylweddol i ennyn diddordeb dysgwyr yn ddeallusol ac yn emosiynol, i'w hannog i gael eu hysbrydoli, eu hysgogi a'u newid, ac i ymestyn eu diddordeb a'u brwdfrydedd am lenyddiaeth.

Rhaff ddarllen Scarborough (Scarborough's reading rope)

Golwg syml ar ddarllen (The simple way of reading)

The Simple View of Reading

Gough and Tunmer 1986; Hoover and Gough 1990

THE CENTER
for Literacy & Learning

Model ddwbl Wyse a Hacking

The child and their language(s)

Writing

Reading

Sound
Phonological
awareness

Phonemes
Letters
Morphemes

Comprehension
Motivation & Meaning
Composition

Text structures
Sentences
Words

Making marks
Objects

Reading

Writing

The child and their environment,
including texts

© Dominic Wyse, Charlotte Hacking and Iyn Media Ltd

The Double Helix of Reading and Writing has a Creative Commons CC BY-NC-ND license. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Model	Syniad craidd	Cryfderau	Cyfyngiadau

Model	Cysylltiad gyda'r cwricwlwm

trandep

satPin

Ymyrraeth TRANDEP

Hybu datblygiad sgiliau
llythrennedd cynnar yn y Gymraeg

Mae yn

- Strwythuredig
- Aml-synhwyrdd
- Datblygu bob is sgil ddysgu
- Yn cyfyngu ar y llwyth ar y cof i weithio ar 7/10 seiniau a llythrennau yn unig
- Hwyl
- Arwain at lwyddiant
- Adeiladu hyder.

Is-sgiliau dysgu

- Datblygu sgiliau cof clywedol a sgiliau gwrando
- Datblygu sgiliau gweledol
- Datblygu strategaethau cof tymor byr
- Ymarfer cyfuno'r sgiliau yma
- Sgiliau meddwl
- Datblygu ymresymu a rhesymeg
- Gwellu agwedd a chymhelliant
- Gwellu cyfnod canolbwyntio a thalu sylw
- Cymryd tro a gweithio gydag eraill
- Meistroli egwyddorion yr wyddor

Y sesiwn

- Sesiynau o 40 munud.
- Yn ddelfrydol tri sesiwn wythnosol
- Grwpiau rhwng 2-6 sy'n gweithio orau

Pob sesiwn i gynnwys gweithgareddau i ddatblygu:

- sgiliau meddwl;
- sgiliau cof clywedol;
- sgiliau cof gweledol;
- adnabod ac adeiladu synau i greu geiriau gyda llythrennau trandep
- darllen geiriau a brawddegau trandep
- sgiliau'r wyddor
- llawer o gemau cyffrous - dydy plant ddim yn sylweddoli eu bod yn dysgu wrth chwarae!

SATPIN Intervention

Boosting development of early
literacy skills in English

It is

- Structured
- Multi-sensory
- Develops all the sub-skills of learning
- Limits the load on memory to working on 6/9 sounds and letters only
- Fun
- Leads to success
- Builds confidence.

Sub-skills of learning

- Develop auditory memory and listening skills
- Develop visual skills
- Develop short term memory strategies
- Practice combining these skills
- Thinking skills
- Develop reasoning and logic
- Improved attitude and motivation
- Improved attention span and concentration
- Turn taking and working with others
- Mastering the alphabetical principle.

The session

- Sessions of 40 minutes
- Ideally three sessions weekly
- Groups of between 2-6 work best

Every session should contain activities to develop:

- thinking skills;
- auditory memory skills;
- visual memory skills;
- recognising and building sounds to create words using satpin letters;
- reading satpin words and sentences
- alphabet skills
- lots of fun games - children don't realise they are learning while playing!

Ble mae dechrau?

TRANDEP - SATPIN

Y daith ddarllen (Cyngor Sir Ceredigion)

Trawsnewid Addysg, Trawsnewid Bywydau
Transforming Education, Transforming Lives

Beth sydd ar gael?

Dysgu Dwli Darllen

Arfer da ESTYN

EEF a Darllen

Cynlluniau darllen

Pa gynlluniau sydd ar gael ar gyfer pob oedran?

Pa mor effeithiol yw cynlluniau darllen?

Beth yw'r heriau o ddefnyddio a dilyn cynlluniau darllen?

Rhannwch eich profiadau chi.

Beth yw'r gwahanol fathau o ddarllen er mwyn datblygu sgiliau darllen?

Gweithgareddau darllen a deall

Darllen par

Stori dosbarth

Darllen ar y cyd

Darllen unigol

Darllen grwp